

Over de Tweede Wereldoorlog

Burgemeesters

Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog was het burgemeester Hendrikse die de scepter zwaaide in de gemeente Vogelwaarde. In 1936 was hij als eerste burgemeester van onze gemeente na de herindeling (samenvoeging van Boschkapelle, Stoppeldijk, Hengstdijk en Ossensisse) door H.M Koningin Wilhelmina benoemd.

Mits hij zich conformeerde aan de door de bezetter voorgeschreven richtlijnen mocht hij zijn ambt uitoefenen. Naast het dagelijks burgemeesterswerk was een van de belangrijkste taken in de oorlog het zorg dragen voor de distributie van voedsel- en kledingbonnen en het registreren van jonge mannen in de gemeente die ingezet konden worden om te gaan werken, soms in Nederland, maar naarmate de oorlog vorderde steeds meer ook in Duitsland (de zgn. Arbeitseinsatz).

Blijkbaar viel het hem steeds zwaarder om aan deze en andere verplichting te voldoen want op 7 januari 1944 dient hij zijn ontslag in.

Ongetwijfeld kunnen we in de notulen van de Raadsvergadering van begin januari de reden van zijn ontslag vinden, maar zijn verzoek om ontheven te worden uit zijn ambt laat weinig te raden over. Ongetwijfeld was hij het hartgrondig oneens met wat de bezetter voorstond. Voor de Duitse politie in elk geval was het voldoende reden om hem op 9 januari 1944 te arresteren en op te sluiten in een interneringskamp.

Onmiddellijk werd een waarnemend NSB-burgemeester benoemd in de persoon van Josephus (Sjef) van Hijfte. Sjef was al wethouder en in de ogen van de Duitsers voldeed hij aan de wensen van de bezetter. Hij bekrachtigde dat met onderstaand schrijven aan de Heer Commissaris der Provincie Zeeland:

“Naar aanleiding van Uw terzijde aangehaalde schrijven, betreffend mijne wettelijke benoeming tot waarnemend burgemeester dezer gemeente, heb ik de eer U.H.E.G. te berichten dat door mij de wetten en verordeningen in het Rijk der Nederlanden geldig, zullen worden opgevolgd, loyaal zal optreden tegen de bezettende macht en alle bevelen der weermacht, hetzij door bevoegden rechtstreeks, hetzij door middel van U gegeven, dadelijk zal opvolgen.

Op 17 maart 1944 werd hij officieel als burgemeester benoemd.

Hoewel hij was aangesloten bij de Nationaal Socialisten (N.S.B.) had hij volgens de getuigenissen van de nu nog in leven zijnde Hengstdijkenaars als burgemeester best een goede reputatie. Hij wist ervoor te zorgen dat menige

jongeman niet naar Duitsland hoefde om daar te gaan werken. En als iemand clandestien in het bezit was van een radio waarschuwde hij slechts.

Hij vervulde niet lang zijn ambt, want toen Vogelwaarde op 5 september 1944 werd bevrijd en de Duitsers waren vertrokken werd hij na een korte vlucht nog diezelfde dag direct gevangen genomen en afgevoerd naar het interneringskamp op 't Groot Eiland. Later is hij naar een soortgelijk kamp in Sluis gebracht en nooit meer weergekeerd op Hengstdijk. (Ook zijn dochters werden naar 't Groot Eiland afgevoerd omdat ze verdacht werden van omgang met Duitse soldaten).

In van Hijfte z'n plaats werd Willem Staal, eerste wethouder tijdelijk tot burgemeester benoemd tot de rehabilitatie van burgemeester Hendrikse had plaats gevonden. Hendrikse bleef tot 1962 burgemeester van Vogelwaarde.